
AN ROINN OIDEACHAIS AGUS EOLAÍOCHTA

LEAVING CERTIFICATE EXAMINATION, 2000

GREEK — ORDINARY LEVEL

(400 marks)

FRIDAY, 23 JUNE — AFTERNOON 2.00 to 5.00

A.

(Alcibiades, with limited resources, wants his numbers kept secret before moving out to fight Mindarus.)

Ταύτην μὲν οὖν τὴν ἡμέραν αὐτοῦ ἔμειναν, τῇ δὲ ὑστεραία Ἀλκιβιάδης ἐκκλησίαν ποιήσας παρακελεύετο αὐτοῖς ὅτι ἀνάγκη εἶη καὶ ναυμαχεῖν καὶ πεζομαχεῖν. “Οὐ γὰρ ἔστιν,” ἔφη, “χρήματα ἡμῖν, τοῖς δὲ πολεμίοις ἄφθονα παρὰ βασιλέως.” Τῇ δὲ προτεραία, τὰ πλοῖα πάντα καὶ τὰ μικρὰ συνήθροισε παρ’ ἐαυτόν, ὅπως μηδεὶς ἐξαγγείλοι τοῖς πολεμίοις τὸ πλήθος τῶν νεῶν, ἐπεκλήρυξέ τε, ὃς ἂν ἀλίσκηται εἰς τὸ πέραν διαπλέων, θάνατον τὴν ζημίαν. Μετὰ δὲ τὴν ἐκκλησίαν παρασκευασάμενος ὡς ἐπὶ ναυμαχίαν ἀνηγάγετο ἐπὶ τὴν Κυζίκον ὑντος πολλῶ. Ἐπειδὴ δ’ ἐγγὺς τῆς Κυζίκου ἦν, τοῦ ἡλίου ἐκλάμπαντος καθορᾶ τὰς τοῦ Μινδάρου ναῦς γυμναζομένας πόρρω ἀπὸ τοῦ λιμένος, ἐξήκοντα οὐσας.

XENOPHON (70)

παρακελεύομαι: I exhort, urge. ἄφθονα: unlimited funds. συναθροίζω: I gather. πλήθος: number. ἀλίσκομαι: I am caught. τὸ πέραν: the other side. ἀνάγομαι: I put to sea. ὑντος: although it was raining. ἐκλάμπω: I shine. πόρρω: far.

B.

(The Athenians respond to their allies’ request for ships. Pythodorus replaces Laches as commander.)

οἱ γὰρ ἐν Σικελία ξύμμαχοι πλεύσαντες ἔπεισαν τοὺς Ἀθηναίους βοηθεῖν σφίσι πλείοσι ναυσίν· τῆς δὲ θαλάσσης ὀλίγαις ναυσίν εἰργόμενοι παρασκευάζοντο ναυτικὸν ξυναγείροντες ὡς οὐ περιοψόμενοι. καὶ ἐπλήρουν ναῦς τεσσαράκοντα οἱ Ἀθηναῖοι ὡς ἀποστελοῦντες αὐτοῖς, ἅμα μὲν ἠγούμενοι θᾶσσον τὸν ἐκεῖ πόλεμον καταλυθήσεσθαι, ἅμα δὲ βουλόμενοι μελέτην τοῦ ναυτικοῦ ποιεῖσθαι. τὸν μὲν οὖν ἓνα τῶν στρατηγῶν ἀπέστειλαν Πυθόδωρον ὀλίγαις ναυσί, Σοφοκλέα δὲ τὸν Σωστρατίδου καὶ Εὐρυμέδοντα τὸν Θουκλέους ἐπὶ τῶν πλειόνων νεῶν ἀποπέμψειν ἔμελλον. ὁ δὲ Πυθόδωρος ἤδη ἔχων τὴν τοῦ Λάχης τῶν νεῶν ἀρχὴν ἔπλευσε τελευτῶντος τοῦ χεμιῶνος ἐπὶ τὸ Λοκρῶν φρούριον ὃ πρότερον Λάχης εἶλεν· καὶ νικηθεὶς μάχῃ ὑπὸ τῶν Λοκρῶν ἀπεχώρησεν.

THUCYDIDES (70)

πλείων: more. εἶργω: I block. περιοράω: I overlook, ignore. πληρόω: I man, fill. ἀποστέλλω: I send out. ἠγέομαι: I think. θᾶσσον: more quickly. μελέτη: practice. ἀρχή: command. φρούριον: fort.

C.

(Medea tells her children she must leave them, but then seems to change her mind.)

ΜΗ. ὦ τέκνα τέκνα, σφῶν μὲν ἔστι δὴ πόλις
καὶ δῶμ’, ἐν ᾧ, λιπόντες ἄθλιαν ἐμέ,
οἰκήσετ’ αἰεὶ μητρὸς ἔστερημένοι
ἐγὼ δ’ ἐς ἄλλην γαῖαν εἴμι δὴ φυγᾶς,
ὑμεῖς δὲ μητέρ’ οὐκέτ’ ὄμμασιν φίλοις
ὄψεσθ’, ἐς ἄλλο σχῆμ’ ἀποστάντες βίον.
φεῦ φεῦ· τί προσδέρκεσθέ μ’ ὄμμασιν, τέκνα;
τί προσγελάτε τὸν πανύστατον γέλων;
αἰαί· τί δράσω; καρδία γὰρ οἴχεται,
γυναῖκες, ὄμμα φαιδρὸν ὡς εἶδον τέκνων.
οὐκ ἂν δυναίμην·

EURIPIDES (70)

σφῶν: yours. ἄθλιος: unhappy. στερέω: I deprive. εἴμι: I will go. ὄμμα: eye. σχῆμα: pattern, way. προσδέρκομαι: I look at. προσγελάω: I laugh. οἴχομαι: I am gone. φαιδρός: bright.

D.

(Diomedes intends to go among the Trojan army. Six chiefs are willing to join him.)

τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε βοήν ἀγαθὸς Διομήδης·
“Νέστορ, ἔμ’ ὀτρύνει κραδίη καὶ θυμὸς ἀγήνωρ
ἀνδρῶν δυσμενέων δύναι στρατὸν ἐγγυὲς ἐόντων,
Τρώων· ἀλλ’ εἴ τίς μοι ἀνὴρ ἄμ’ ἔποιτο καὶ ἄλλος.”
ὡς ἔφαθ’, οἳ δ’ ἔθελον Διομήδεϊ πολλοὶ ἔπεσθαι·
ἠθέλετήν Αἴαντε δύω, θεράπωντες Ἄρηος,
ἠέλε Μηριόνης, μάλα δ’ ἠέλε Νέστορος υἱός,
ἠέλε δ’ Ἀτρεΐδης δουρικλειτὸς Μενέλαος,
ἠέλε δ’ ὁ τλήμων Ὀδυσσεὺς καταδύναι ὄμιλον
Τρώων· αἶει γάρ οἱ ἐνὶ φρεσὶ θυμὸς ἐτόλμα.

HOMER (70)

βοήν: at shouting. ὀτρύνω: I urge, prompt. κραδίη: heart. ἀγήνωρ: manly. δυσμενής: hostile.
δύω/καταδύω: I enter, go among. θεράπων: servant. δουρικλειτός: famed for his spear.
ὄμιλος: crowd. τολμάω: I dare, I am daring.

2.

[100]

(i) Translate into English: (60)

βούλομαι οὖν σοὶ διηγήσασθαι ὅθεν ἐγένετο ἢ ἔχθρα πρὸς
Θεόφημον, ἵνα μάθῃς τί ἐγένετο καὶ γινώσκῃς ὅτι οὐ μόνον ἐμὲ
ἠδίκησεν, ἀλλὰ καὶ τὸν τε δῆμον καὶ τὴν βουλήν. ἔτυχον γὰρ ἐγὼ
τριηραρχῶν, καὶ τριηραρχοῦντα ἔδει με τὰ σκεύη καὶ τὴν τριήρη
παρὰ Θεοφήμον παραλαβεῖν· εὖ γὰρ οἶσθα ὅτι δεῖ τὸν
τριηραρχήσαντα, ἐξιούσης τῆς ἀρχῆς, παραδοῦναι τὴν τε τριήρη
καὶ τὰ σκεύη τῷ μέλλοντι τριηραρχήσειν, ἵνα καὶ αὐτὸς δύνῃται
παρασκευάζειν τὴν ναῦν. ἀλλὰ καίπερ δέον τὸν Θεόφημον
ἀποδοῦναι τὰ σκεύη, οὐ παρέλαβον ἐγὼ παρὰ τούτου τῶν σκευῶν
οὐδέν. καὶ δὴ καί, ἦν τότε, ὅτε τριηραρχήσειν ἔμελλον, κίνδυνος
μέγας τῇ πόλει διὰ τὴν τῶν συμμάχων στάσιν, ὥστε ἔδει τοὺς
τριηράρχους διὰ τάχους τριήρων βοήθειαν ἀποστέλλειν. ἀλλὰ
καίπερ δέον ἡμᾶς ὡς τάχιστα ἀποστέλλειν τὰς ναῦς, σκευὴ ἐν τῷ
νεωρίῳ οὐχ ὑπῆρχε ταῖς ναῦσιν·

READING GREEK

(ii) Answer **any four** of the following questions. (Each question carries ten marks):– (40)

- Tell what happened when Aristarkhos called at the house of Theophemos.
- Who was Euergos? What part did he play in the story?
- Do you think Aristarkhos might regret trying to do his duty as a trierarch? Give reasons for your answer.
- Parse μάθῃς, and explain the case of ἀρχῆς underlined in the piece above.
- In the story from Herodotus, tell how Croesus' son died.
- In the Odyssey, how does Odysseus come to meet Nausikaa?

3. Answer **three** of the following questions. At least **one** question must be chosen from Section A and **one** from Section B. The **third** question may be chosen from **either** Section. (Each question carries thirty marks):— [90]

A.

- (i) Write about the Sicilian expedition and its consequences for Athens.
- (ii) Outline the main events in the Peloponnesian War between 411 and 404 B.C.
- (iii) Tell how Thebes became the leading state in Greece between 371 and 361 B.C.
- (iv) Write about **two** of the following:— Education in Sparta; Agesilaus; Battle of Issus; Alexander in India.

B.

- (i) Tell what you know about the life and writing of Thucydides.
- (ii) Name **two** writers of Greek Tragedy. Briefly outline the plot of **one** play by **either** of the authors.
- (iii) Write notes on **two** of the following:— Kouros figures; the Discobolus; Zeus from Artemisium; Laocoon and his sons.
- (iv) Briefly describe the main features of **either** the temple of Zeus at Olympia **or** the Erechtheum.